

Ἡ ΠΑΡΑΒΟΛὴ τῶν Τελῶν καὶ τῶν Φαρισαίων

ταίου

Κυριακή

Τελώνου και Φαρισαίου Μετόχι Ι.Μ. Κύκκου, Άγιος Προκόπιος

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

Προς Τιμόθεον Β' (γ' 10-15)

Τέκνον Τιμόθεε, παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωγμούς ὑπήνεγκα! Καί ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος.

Καί πάντες δέ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διωχθήσονται· πονηροί δέ ἄνθρωποι καί γόητες προκόψουσιν ἐπί τό χειρῶν, πλανῶντες καί πλανώμενοι. Σύ δέ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καί ἐπιστώθης, εἰδώς παρά τίνος ἔμαθες, καί ὅτι ἀπό βρέφους τά ἱερά γράμματα οἶδας, τά δυνάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν διά πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Ἀπόδοση στη νεοελληνική

Τέκνον Τιμόθεε, παρακολούθησες τήν διδασκαλίαν μου, τόν τρόπον τῆς ζωῆς, τήν πρόθεσιν, τήν πίστιν, τήν μακροθυμίαν, τήν ἀγάπην, τήν ὑπομονήν, τούς διωγμούς, τά παθήματα, τά ὅποια μοῦ συνέβησαν εἰς τήν Ἀντιόχειαν, εἰς τό Ἰκόνιον, εἰς τά Λύστρα. Πόσους διωγμούς ὑπέφερα καί ἀπό ὅλα μέ ἔσωσεν ὁ Κύριος.

Καί ὅλοι ὅσοι θέλουν νά ζήσουν εὐσεβῶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ θά διωχθοῦν. Πονηροί ὅμως ἄνθρωποι καί ἀπατεῶνες θά προκόψουν εἰς τό χειρότερον πλανῶντες καί πλανώμενοι. Σύ ὅμως, μένε εἰς ἐκεῖνα πού ἔμαθες καί διά τά ὅποια ἀπέκτησες βεβαιότητα, διότι ξέρεις ἀπό ποιόν τά ἔμαθες, καί διότι ἀπό τῆς βρεφικῆς ἡλικίας ξέρεις τά ἱερά γράμματα, τά ὅποια ἔχουν τήν δύναμιν νά σέ ὀδηγήσουν εἰς τήν σοφίαν πρός σωτηρίαν διά τῆς πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

Άγιος Τρύφων ο Μάρτυρας

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακή Δεκάτη Έκτη

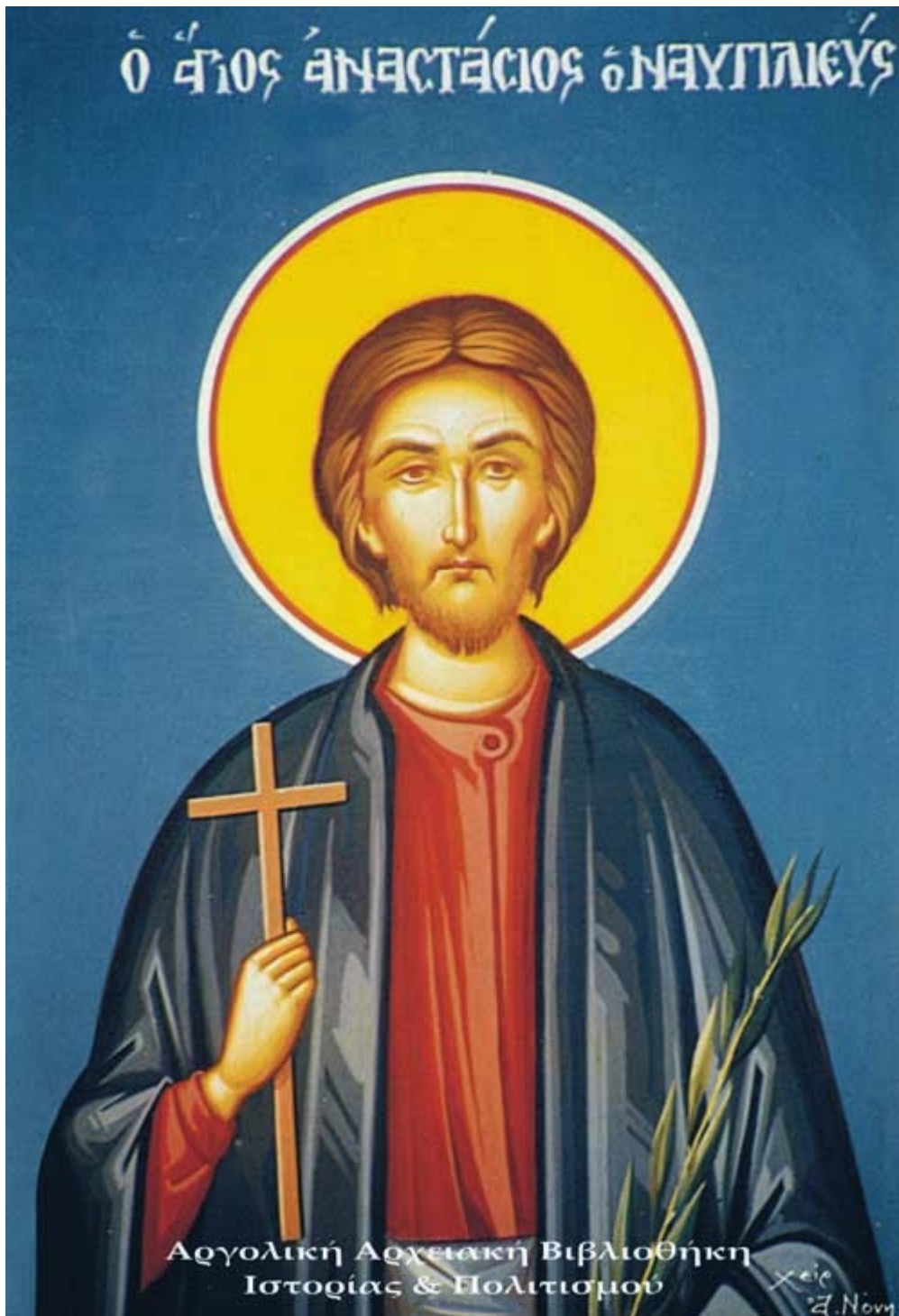
Λουκ. ιη' 10-14

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ Ἱερὸν

προσεύξασθαι· ὁ εἷς Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἕτερος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο· Ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι οὐκ εἰμί ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ Τελώνης. Νηστεύω δις τοῦ Σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ Τελώνης μακρόθεν ἑστώς, οὐκ ἤθελεν οὐδέ τούς ὀφθαλμούς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπάραι· ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στήθος αὐτοῦ, λέγων· Ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῶ ἁμαρτωλῶ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται.

Ἀπόδοση στη νεοελληνικὴ

Εἶπε ὁ Κύριος σ' αὐτὴν τὴν παραβολή. Δύο ἄνθρωποι ἀνέβηκαν στὸν ναὸ γιὰ νὰ προσευχηθοῦν. Ὁ ἓνας ἦταν Φαρισαῖος καὶ ὁ ἄλλος Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος στάθηκε ἐπιδεικτικὰ κι ἔκανε τὴν ἐξῆς προσευχή σχετικὰ με τὸν εαυτὸ του: «Θεέ μου, σ' εὐχαριστῶ που δὲν εἶμαι σαν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἄρπαγας, ἄδικος, μοιχός, ἢ καὶ σαν αὐτὸν ἐδῶ τὸν τελώνη. Εγὼ νηστεύω δύο φορές τὴν βδομάδα καὶ δίνω στὸν ναὸ τὸ δέκατο ἀπ' ὅλα τὰ εἰσοδήματά μου». Ὁ Τελώνης, ἀντίθετα, στεκόταν πολὺ πίσω καὶ δὲν τολμούσε οὔτε τὰ μάτια του νὰ σηκώσει στὸν οὐρανό. Χτυπούσε τὸ στήθος του κι ἔλεγε: «Θεέ μου, σπλαχνίσου με τὸν ἁμαρτωλό». Σας βεβαιώνω πως αὐτὸς ἔφυγε γιὰ τὸ σπίτι του ἀθωωμένος καὶ συμφιλιωμένος με τὸν Θεό, ἐνῶ ὁ ἄλλος ὄχι· γιατί ὅποιος ὑψώνει τὸν εαυτὸ του θὰ ταπεινωθεῖ, κι ὅποιος τὸν ταπεινώνει θὰ ὑψωθεῖ.

Ἅγιος Ἀναστάσιος ὁ Νεομάρτυρας ἐκ Ναυπλίου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Ο Θεός μας έπλασε «κατ' εικόνα Του και ομοίωσή Του», που σημαίνει ότι δεν είμαστε ούτε πέτρες, ούτε σπουργίτια, ούτε πρόβατα. Αλλά είμαστε αιώνιοι, και έχουμε τη δυνατότητα να διακρίνουμε ανάμεσα στο καλό και στο κακό. Να ζούμε -και πρέπει να ζούμε- ποθώντας το καλό. Να αγωνιζόμαστε να φεύγουμε από το κακό και να αγαπάμε όσο περισσότερο μπορούμε το καλό.

Για να μας βοηθήσει, μας έδωσε νόμο, οδηγίες. Οι οδηγίες και οι εντολές Του προέρχονται από αγάπη και στοργή. Όπως ο κάθε πατέρας από αγάπη και στοργή συμβουλεύει τα παιδιά του πως να μην πέσουν, να μην χτυπήσουν, ούτε σωματικά,

ούτε ψυχικά, έτσι και ο επουράνιος Πατέρας μας, μας συμβουλεύει πως να μην πέσουμε ούτε ψυχικά ούτε πνευματικά. Και ποτέ να μην γίνει κάτι αφορμή να χάσουμε την ομοιότητά μας με Αυτόν. Δηλαδή, να μην χάσουμε την αιώνια ζωή. Γιατί η χειρότερη ζημία είναι να χάσει κανείς την αιώνια ζωή. Τι να το κάνεις, να περάσεις όσο το δυνατόν καλύτερα εδώ στη γη, έστω εκατό χρόνια, διασκεδάζοντας, τρώγοντας και πίνοντας, αν πρόκειται να ζημιωθείς την ψυχή σου; Γι' αυτό ο Θεός, ο Πατέρας μας, μας λέγει με αγάπη ότι πρέπει συνεχώς να ψάχνουμε τον εαυτό μας, να βλέπουμε (όσο πιο πολλές φορές, τόσο πιο καλά) πως πάμε και να γυρίζουμε κοντά Του.

Μα είμαστε πολυάσχολοι. Έχουμε δουλειές, επικοινωνίες με τους άλλους. Μας απασχολούν τόσες κοινωνικές υποχρεώσεις. Θέλουμε να κουβεντιάσουμε, να φλυαρήσουμε. Ακόμη, έχουμε σωματικές ανάγκες. Να φάμε, να κοιμηθούμε. Και όλα αυτά μας κάνουν να παραμελούμε την ψυχή μας. Να αφήνουμε την άκρη τις ουσιαστικές μας ανάγκες.

Αποτέλεσμα;

Αλλοιώνόμαστε εσωτερικά. Ζημιωνόμαστε βαθιά. Ξεχνάμε την αιώνια ζωή.

Γι' αυτό ο Θεός μας είπε:

Κάθε μέρα, πρωί και βράδυ, να κάνεις προσευχή. Γιατί; Για να ψάχνεις λίγο τον εαυτό σου. Να τον βλέπεις πως στέκει ενώπιον του Θεού.

Και κάθε εβδομάδα, τουλάχιστον στη Θεία Λειτουργία της Κυριακής να πηγαίνεις στην Εκκλησία, στο Μυστικό Δείπνο του Χριστού. Και εκεί να προσεύχεσαι και να Τον παρακαλεις να σε φωτίζει, να μην ξεφύγεις από το άγιο θέλημά Του. Και μέσα στην Εκκλησία να κάνεις βαθύτερο αυτοέλεγχο, για να βλέπεις πως βαδίζεις και που στέκεις: Είσαι στον δρόμο της αιώνιας ζωής; Ή μήπως βαδίζεις για την απώλεια;

Τριώδιο

Τριώδιο ονομάζεται το Λειτουργικό Βιβλίο της Εκκλησίας μας το οποίο περιλαμβάνει τους Ύμνους των Κυριακών, από την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου μέχρι και το Μεγάλο Σάββατο πριν την Τελετή της Αναστάσεως. Ονομάζεται έτσι διότι οι περισσότεροι Κανόνες του Όρθρου (πρωινή Ακολουθία) περιέχουν τρεις Ωδές ενώ συνήθως περιέχουν εννέα Ωδές – την 8η και την 9η πάντοτε, ύστερα δε διαδοχικά μία από τις πέντε πρώτες. Το Τριώδιο τοποθετείται στα Αναλόγια των Ναών μας στον Εσπερινό του Σαββάτου της Κυριακής του Τελώνου και του Φαρισαίου αφού πρώτα ο Πρωτοψάλτης το παραλάβει από την Εικόνα του Χριστού και το ασπασθεί. Έτσι ανοίγει το Τριώδιο, περίοδος η οποία διαιρείται σε τρεις μικρότερες, δηλ. Κυριακή Τελώνου και Φαρισαίου μέχρι Κυριακή της Τυροφάγου, Καθαρά Δευτέρα μέχρι το Σάββατο Του Λαζάρου και Κυριακή των Βαίων το βράδυ μέχρι το Μεγάλο Σάββατο πριν την Ανάσταση. Παλαιότερα στην περίοδο του τριωδίου συμπεριλαμβάνονταν και η περίοδος από την Κυριακή του Πάσχα μέχρι την Κυριακή των αγίων πάντων. Αργότερα όμως οι ιερές ακολουθίες της περιόδου αυτής περιελήφθησαν σε ιδιαίτερο λειτουργικό

βιβλίο το «Πεντηκοστάριο». Για την διαμόρφωση του Τριωδίου, όπως το έχει στη χρήση της σήμερα η εκκλησία μας, έπαιξαν ρόλο όλες οι χριστιανικές γενεές από τον 5ο μέχρι τον 15ο αιώνα μ.Χ. (Το πρώτο έντυπο του Τριωδίου εξεδόθη το 1522 μ.Χ. στην Βενετία). Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται από τις ασματικές ακολουθίες των εορτών του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά (Β΄ Κυριακή των Νηστειών), του Οσίου Ιωάννου της Κλίμακος (Δ΄ Κυριακή των Νηστειών), κ.α. Αποδεικνύεται επίσης από την εισαγωγή του επιτάφιου θρήνου, εγκωμίων, δηλαδή που ψάλλονται στον Επιτάφιο, και από την εισαγωγή των συναξαρίων του Νικηφόρου Καλλίστου του Ξανθόπουλου. Στην διαμόρφωση των ασματικού κύκλου του τριωδίου συνέβαλαν επίσης και διάσημοι υμνογράφοι και μελωδοί της εκκλησίας μας, όπως ο Ρωμανός ο Μελωδός, (βλέπε 1 Οκτωβρίου) και ο Ιωάννης Δαμασκηνός (βλέπε 4 Δεκεμβρίου). Το τριώδιο περισσότερο από όλα τα εκκλησιαστικά βιβλία που περιέχουν ιερές ακολουθίες οδηγεί τις ψυχές των πιστών τέκνων της ορθοδόξου εκκλησίας στην περισυλλογή και στην κατάνυξη. Για τον λόγο αυτό ονομάζεται και κατανυκτικό τριώδιο. Με τον κύκλο των εορτών του τριωδίου ανανεώνονται τα βιώματα της νηστείας, της εγκράτειας, της μετάνοιας, και της χαρμολύπης. Οι Κυριακές του Τριωδίου είναι οι εξής: 1. Τελώνου και Φαρισαίου 2. Ασώτου 3. Απόκρεω 4. Τυροφάγου Η πρώτη εβδομάδα, που τελειώνει την Κυριακή του Ασώτου, λέγεται και Προφωνή ή Προφωνέσιμη, επειδή παλιά προφωνούσαν, δηλαδή διαλαλούσαν ότι άρχιζαν οι αποκριές. Η εβδομάδα αυτή λέγεται και αμόλυτη ή απόλυτη, επειδή τότε οι ψυχές των πεθαμένων βγαίνουν στον Πάνω Κόσμο. Η δεύτερη εβδομάδα λέγεται Κρεατινή ή της Κρεοφάγου ή Ολόκριγια, επειδή έτρωγαν κρέας και δεν νηστεύουν Τετάρτη και Παρασκευή. Η Κυριακή της εβδομάδας αυτής, η Κυριακή της Απόκρεω, ονομάστηκε έτσι γιατί ήταν η τελευταία μέρα της κρεοφαγίας (από + κρέας) όλης της περιόδου του Τριωδίου. Η τρίτη εβδομάδα λέγεται Τυρινή ή της Τυροφάγου, επειδή έτρωγαν γαλακτοκομικά προϊόντα. Από τη Δευτέρα, μια εβδομάδα πριν την Καθαρή Δευτέρα, άρχιζε η αποχή από το κρέας και επιβαλλόταν η χρήση τυριού και γαλακτερών σαν ενδιάμεση άσκηση μεταξύ κρεοφαγίας και νηστείας.

- Κυριακή 1 Φεβρουαρίου 2015

Πηγή: [I. M. Κύκκου- imkykkou-blog.com](http://I.M.Kykkou-imkykkou-blog.com)